

DECIZIE

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Maria Ghervas,
Nicolaie Craiu, Luiza Gafton

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către
Cristal Leonid,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Cristal Leonid împotriva
Primăriei or. Durlești și Primarului or. Durlești cu privire la contestarea actului
administrativ, încasarea salariului, plăților prevăzute de lege pentru perioada de
absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2017, prin care a fost
respins apelul declarat de către Cristal Leonid și menținută hotărârea Judecătoriei
Buiucani mun. Chișinău din 19 mai 2016,

c o n s t a t ă

La 02 martie 2016, Cristal Leonid s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei or. Durlești și Primarului or. Durlești cu privire la contestarea
actului administrativ, încasarea salariului, plăților prevăzute de lege pentru perioada de
absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că din anul 2005 activează în cadrul
Primăriei or. Durlești în calitate de specialist pentru reglementarea proprietății
funciare.

Indică Cristal Leonid că după alegerile locale din anul 2015 și investirea în
funcție a noului primar, ultimul i-a solicitat să demisioneze, motivând faptul că are
nevoie de acest loc de lucru pentru o persoană care a activat în campania electorală,
fiind membru al formațiunii politice care a câștigat alegerile.

Susține reclamantul că după refuzul de a demisiona, mai mult de jumătate de an a
fost hărțuit de primarul or. Durlești, fiindu-i refuzată acordarea concediului anual de
odihnă pentru anul 2015.

Astfel, la 20 ianuarie 2016 a depus prin intermediul cancelariei Primăriei or.
Durlești o cerere prin care a solicitat, în conformitate cu art. 120 alin. (1) Codul

muncii, acordarea concediului neplătit pentru perioada 22 ianuarie 2016 - 26 ianuarie 2016.

Menționează reclamantul că cererea a fost admisă de primar, fapt despre care a cunoscut Andrei Bălan, secretarul Consiliului local și Angela Durleștean, după care dânsul a plecat peste hotarele țării.

Relatează Cristal Leonid că la 27 ianuarie 2016, a fost chemat în biroul primarului unde a fost rugat insistent să depună cerere de demisie, refuzând, primarul i-a spus că va fi concediat.

Indică reclamantul Cristal Leonid că ulterior a aflat de la colegi că cererea privind acordarea concediului neplătit, primarul nu a semnat-o, în schimb a întocmit o notă informativă privind absența nemotivată de la serviciu mai mult de 4 ore. Solicitând nota informativă pentru a face cunoștință, primarul a refuzat motivând că nu este gata și l-a rugat să își îndeplinească atribuțiile de serviciu curente.

Mai indică reclamantul că la 04 februarie 2016, a primit prin intermediul poștal o citație întocmită la 01 februarie 2016, prin care a fost invitat la comisia disciplinară a Primăriei or. Durlești. La aceeași dată a depus cerere privind acordarea concediului anual nefolosit pentru anul 2015, care însă a fost respinsă. Tot la 04 februarie 2016, a mai depus o cerere privind acordarea concediului pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 6 ani.

Invocă Cristal Leonid că la 10 februarie 2016, a primit prin intermediul poștal răspunsul nr. 112/16 din 05 februarie 2016, prin care cererea a fost respinsă pe motiv că trebuia să o depună cu cinci zile înainte de a solicita concediu pentru îngrijirea copilului.

Ulterior, reclamantul a depus o cerere repetată prin care a comunicat primarului că de la 04 februarie 2016 au trecut deja 5 zile și la 09 februarie 2016, s-a consumat de drept suspendarea contractului de muncă la inițiativa salariatului, primarul urmând doar să constate acest fapt, însă acesta i-a comunicat că nu semnează nici o cerere, deoarece el va fi concediat.

Astfel, menționează reclamantul că la 05 februarie 2016, s-a prezentat la ședința comisiei disciplinare unde a constatat că comisia are un alt președinte, o altă componentă și a înțeles că aceste modificări s-au făcut cu scopul de a-l demite.

Afirmă că la 11 februarie 2016, a fost chemat să facă cunoștință cu dispoziția nr. 10 din 08 februarie 2016, prin care a fost sancționat disciplinar cu eliberarea din funcție.

Consideră reclamantul că comisia disciplinară a fost creată cu grave abateri de la legislația în vigoare, iar la emiterea dispoziției primarului or. Durlești de sancționare cu eliberarea din funcție au fost încălcate prevederile art. 63 alin. (4²), art. 64 alin. (1) și (2) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 și art. 78 alin. (1) lit. a), art. 86 alin. (2) și 87 alin. (1) Codul muncii.

Menționează reclamantul că lipsește elementul obligatoriu al încălcării disciplinare, prevăzut de art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii-repetabilitatea absenței de la lucru, reieșind din faptul că, în cazul din speță, a existat o singură intenție a lipsei de la serviciu în perioada vizată.

Solicită reclamantul Cristal Leonid, anularea dispoziției nr. 10 din 08 februarie 2016 privind aplicarea sancțiunii disciplinare - eliberarea din funcție, încasarea

salariului și plăților prevăzute de lege pentru perioada de absență forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 mai 2016, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2017, a fost respins apelul declarat de către Cristal Leonid și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 mai 2016.

La 05 mai 2017, Cristal Leonid a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2017 și hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 mai 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului, a invocat încălcarea esențială și aplicarea eronată de către instanțele ierarhic inferioare a normelor de drept material, în special prevederile art. art. 86, 87 și 78 din Codul muncii, art. 63 și 64 din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Consideră că instanțele ierarhic inferioare eronat au considerat că eliberarea sa din funcție a fost legală, în circumstanțele în care la momentul depunerii cererii de acordare a concediului neplătit pe perioada 22 -26 ianuarie 2016, primarul și-a dat acordul, iar faptul că ulterior acceptării cererii sale și deplasării peste hotare i s-a refuzat în emiterea ordinului de acordare a concediului neplătit, nu-i poate fi imputat.

Susține recurentul că instanțele inferioare nu s-au expus asupra tuturor argumentelor sale din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că copia deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2017 a fost expediată în adresa părților la 27 februarie 2017, potrivit scrisorii de însoțire nr. 2072 (f.d. 176), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia, iar din cererea de recurs rezultă că copia deciziei motivate a fost recepționată de către recurent la 20 martie 2017. În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Cristal Leonid la 05 mai 2017 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 24 mai 2017, în adresa intimaților Primăria or. Durești și Primarul or. Durești a fost expediată copia recursului declarat de către Cristal Leonid cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 22 iunie 2017, Primarul or. Durești a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de către Cristal Leonid, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2017, pe care o consideră legală și întemeiată. Indică intimatul că argumentele expuse de către recurent sunt declarative, în condițiile în care instanțele ierarhic inferioare au apreciat sub toate aspectele legale înscrisurile și explicațiile participanților la proces, analizând toate probele pertinente și concludente.

Alte referințe nu au parvenit.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 septembrie 2017, recursul declarat de către Cristal Leonid a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele dosarului rezultă că, recurentul-reclamant Cristal Leonid activa în cadrul Primăriei or. Durești în calitate de specialist pentru reglementarea proprietății funciare.

La 21 ianuarie 2016, recurentul a depus în adresa Primarului or. Durești o cerere înregistrată cu nr. 144/21.01.2016 cu privire la acordarea concediului neplătit începând cu 22 ianuarie 2016 până la 26 ianuarie 2016 (f.d. 16).

Conform notei informative întocmite de secretarul Consiliului or. Durești nr. 252/16 din 01 februarie 2016, s-a constatat că Cristal Leonid a absentat de la serviciu în zilele 22, 25 și 26 ianuarie 2016 (f.d. 48-49).

Prin dispoziția Primarului or. Durești nr. 08 din 01 februarie 2016 a fost convocată comisia disciplinară pentru 05 februarie 2016 (f.d. 47).

În baza notelor informative nr. 252, 208 și 206 (f.d. 48-51) la 01 februarie 2016, conducătorul autorității publice în cadrul căreia activa reclamantul, Primarul or. Durești a înaintat Comisiei disciplinare sesizarea nr. 241/16 despre încălcările funcționarului public Leonid Cristal cu aplicarea sancțiunii conform art. 58 lit. g) al Legii nr. 158 din 04 iulie 2008 (f.d. 45).

Prin dispoziția Primarului or. Durești nr. 10 din 08 februarie 2016, cu privire la eliberarea din funcție a lui Leonid Cristal, specialist pentru reglementarea regimului proprietății funciare, începând cu 09 februarie 2016 în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, art. 58 lit. g) al Legii nr. 158 din 04 iulie 2008, pentru absența nemotivată mai mult de 4 ore de la data de 22 ianuarie 2016, repetat la 25 ianuarie 2016 și repetat la 26 ianuarie 2016 (f.d. 36).

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 mai 2016, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2017, a fost respins apelul declarat de către Cristal Leonid și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 mai 2016.

Atât prima instanță, cât și instanța de apel și-au motivat soluțiile de respingere a prezentei acțiuni din considerentul că deși la 21 ianuarie 2016, reclamantul a depus cerere cu privire la acordarea concediului neplătit pe un termen de 4 zile, angajatorul nu a emis în acest sens un ordin sau o dispoziție conform legislației muncii, Cristal Leonid neîntemeiat lispind de la locul de muncă la 22 ianuarie 2016, 25 ianuarie 2016 și 26 ianuarie 2016, fapt confirmat suplimentar prin notele informative 252, 208 și 206.

Astfel, instanțele ierarhic inferioare au conchis că eliberarea din funcție a recurentului-reclamant Cristal Leonid în temeiul art. 58 lit. g) din Legea 158 din 04 iulie 2008 este legală, fiind respectată întru totul procedura de concediere.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția dată de către instanțele de judecată în prezentul litigiu drept una arbitrară, cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Or, în speță concedierea recurentului-reclamant a fost dispusă în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii – absența repetată fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă.

Se reține că la conținutul acestei norme de drept instanțele ierarhic inferioare nici n-au făcut referire în motivarea soluției de respingere a acțiunii.

În același timp, recurentul Cristal Leonid atât în cererea de chemare în judecată, cât și în cererea de apel a invocat lipsa elementului constitutiv al abaterii disciplinare - „absența repetată” în cazul din speță, indicând că a existat o singură intenție de a lipsi de la serviciu și un singur motiv, instanțele însă neexpunându-se în nici un mod în privința acestui argument.

În acest sens instanța de recurs reține următoarele.

Conform art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru absența repetată fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă.

Din materialele dosarului rezultă că, la 22 ianuarie 2017, 25 ianuarie 2017 și 26 ianuarie 2017, în urma unei cereri scrise, înregistrate cu nr. 144 în Cancelaria Primăriei Durlești cu privire la acordarea concediului neplătit (din cont propriu) pe perioada 22 ianuarie - 26 ianuarie 2016, Cristal Leonid a lipsit de la locul de muncă (3 zile), astfel pentru recurentul-reclamant a existat o singură intenție a lipsei de la serviciu în perioada vizată și un singur motiv din care nu s-a prezentat la serviciu.

Prin urmare, instanțele ierarhic inferioare urmau să se expună asupra acestui argument și anume, lipsa recurentului reclamant Cristal Leonid de la serviciu în perioada 22 ianuarie 2016 – 26 ianuarie 2016 constituie o singură faptă de absență nemotivată de la lucru - sau mai multe și respectiv, se încadrează sau nu această abatere disciplinară în prevederile art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, adică este prezent sau nu semnul calificativ „absență repetată”.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acest argument este unul de principiu în aplicarea prevederilor art. 86 alin. (1) lit. h) în redacția Legii nr 205 din 20 noiembrie 2015 pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28 martie 2003.

Or, dacă de reieșit formal din calculul matematic al lipsei de la lucru a câte 4 ore consecutiv, atunci administrația ar fi în drept să aprecieze drept absență repetată de la serviciu a salariatului care a lipsit o singură zi (8 ore lucrătoare adică de 2 ori câte 4 ore consecutive fără pauză de masă).

Se reiterează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Potrivit unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz c. Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European), ceea ce la cazul prezentei spețe este lipsă.

Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat acțiunea posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil (speța Hiro Balani c. Spaniei, hotărârea din 09 decembrie 1994).

Afară de aceasta, instanțele ierarhic inferioare au examinat cauza fără a deține în materialele dosarului date despre salariul mediu a recurentului-reclamant Cristal Leonid, ceea ce este absolut necesar la examinarea unei cereri de chemare în judecată privind restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu. Acest înscris urma să fie prezentat de către intimatul-pârât Primăria or. Durlăști.

Eroarea menționată nu poate fi corectată în ordine de recurs, instanța fiind limitată în dreptul de a administra înscrieri noi.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârile judecătorești pronunțate nu satisfac standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, și reiterând lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță (art. 432 alin. (3) lit. d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Cristal Leonid, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2017 cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Cristal Leonid.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Cristal Leonid împotriva Primăriei or. Durlăști și Primarului or. Durlăști cu privire la contestarea actului administrativ,

încasarea salariului, plăților prevăzute de lege pentru perioada de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas

Nicolaie Craiu

Luiza Gafton